

Шта је спорно у Статуту Војводине

Пише: Г. Новаковић
понедељак, 26 јануар 2009 18:15

(Политика, 26.01.2009)

Док Статут Војводине чека на потврду у Скупштини Србије, а посланици да из Владе Србије стигне и пратећи закон о преношењу надлежности, међу различитим политичким опцијама поново су интензивирани расправе које су и претходиле усвајању Статута у војвођанском парламенту. Странке из десног политичког спектра, пре свих представници ДСС-а, али и СРС-а и СНС-а (који је ових дана најавио и да ће се обратити Уставном суду), упорно тврде да је усвојени статут противустанован и да води стварању нове републике у Србији. Друга група критичара, коју у српском парламенту представља Либерално-демократска партија, на сасвим је супротном становишту – да ни овим статутом Војводина неће добити довољан степен аутономије, који јој не омогућава ни Устав Србије, односно да су измене које Статут предвиђа само козметичке, а никако суштинске.

Представници странака које су у војвођанском парламенту гласале за Статут (За европску Војводину, Мађарска коалиција, СПС – ПУПС и ЛСВ – Заједно за Војводину), пак, истичу да су предложеним текстом настојали да максимално искористе надлежности које су им дате Уставом Србије, с којим је овај предлог потпуно усаглашен.

Несугласице постоје и у вези с дефинисањем покрајине у 1. члану Статута у коме се, Војводина, сем као саставни део Србије, дефинише и као европска регија. У ДСС-у сматрају да је ово индиција за двојни статус покрајине, који би касније свако могао да тумачи на свој начин, баш као што се раније дешавало са одредбом да је Војводина део Србије и СФРЈ.

Можда најспорнија одредба из Статута јесте она која Војводини „дозвољава” да закључује међународне уговоре у областима из своје надлежности, као и да оснива „представништва у регионима Европе и Бриселу ради промоције и унапређења својих привредних, научних, образовних, културних и туристичких капацитета”. Критичари из ДСС-а и СРС-а то сматрају првим кораком ка формирању државе, јер Војводина овим

себи даје међународноправни субјективитет, који има само Србија. С друге стране, предлагачи Статута ово „броне” тиме да је суштина одредаба које се односе на међународну сарадњу да омогуће покрајини да лакше конкурише у фондовима Европске уније. Осим тога, по њима, то не представља обележје државности пошто је могућност отварања представништава у иностранству дата и сваком предузећу или комори.

Као излагање из уставних оквира оцењен је и члан у коме је наведено да „АП Војводина преко својих органа доноси покрајинске скупштинске одлуке које имају значај закона на територији АП Војводине у питањима која су законом одређена да су од покрајинског значаја” будући да законодавну активност има само Србија.

Одредба по којој се територија Војводина састоји од географских области Бачке, Баната и Срема и не може се мењати без сагласности њених грађана на референдуму, по мишљењу радикала је потенцијално сепаратистичка јер овакво право одлучивања на референдуму даје грађанима само једног дела државе, док је више правних стручњака указало да се територија не може утврђивати Статутом већ Законом о територијалној организацији Србије.

Могућност да војвођанска скупштина предлаже мрежу судова на својој територији, као и кандидате са своје територије за судије Високог савета правосуђа и Уставног суда, такође по критичарима, директно је супротна Уставу Србије. Представници покрајинских власти, међутим, тврде да се овим ни на који начин не нарушава јединство судске власти на читавој територији Србије, јер Статут Војводине предвиђа искључиво иницијално право за предлагање мреже судова у Војводини, а коначну одлуку доноси републичка скупштина. Они, такође, наводе да представнике Војводине у поменутиим правосудним институцијама предвиђа и Устав Србије.

Тврдећи да се Статут Војводине „супротставља” Уставу Србије на чак 30 до 40 места, страначки представници и део стручне јавности често су као примере за то наводили и да Статут националним саветима мањина даје права која превазилазе права мањина у другим деловима земље, да је противуствано дефинисање имовине и изворних прихода Војводине, као и могућност да покрајина има своју развојну банку, војвођанску академију наука и уметности, као и да уводи као званично писмо латиницу, иако је то по Уставу Србије само ћирилица.